

Nr. 8.

Anul I.

Sibiu
6. Octobre
1877.

ALBINA CARPATILOR

Apare 1 colă și jumătate pe săptămână. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 8 fl., pe 6 luni 4 fl. 40 cr., pe 3 luni 2 fl. 40 cr.; pentru România: pe an 20 lei, pe 6 luni 11 lei, pe 3 luni 6 lei. — Un număr 20 cr. sâu 45 bani. — Un volum à 6 colă 70 cr. sâu lei 1:70. — La 10 exemplare 1 rabat. Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiu, la colectanți, la oficiile postale și la toate librăriile.

Mórtea lui Asan.

Nuvelă istorică.

Pe la anul 1195 Românii și Bulgarii de dincolo de Dunăre se răscoală cu înverșunare încontra Grecilor Bizantini. Căpeteniile Româno-Bulgarilor erau faimoși frați români Petru și Asan, cari înainte cu de cece ani liberaseră pe cele două națiuni înfrățite de sub jugul grecesc. Ei reînțemeiaseră cu armele în mână regatul româno-bulgar și acum erau cu armele în mână căutați să-i lărgescă hotarele și să-i asigureze existența. Deși cei doi frați nu luaseră încă titlul de regi, totuși poporul li se supunea cu ascultare orbă și adora în persoanele lor pe cei mai mari viteji ai timpului. În scaunul împărăției bizantine ședea pe atunci Alecsiu Angel, care surpase din Domniă pe frate-său Isaaci și-i răpise lumina ochilor. Alecsiu, când se sui pe tron, trâmise soli la Tirnova, ca să așeze pacea cu Petru și Asan, că-cî Grecii erau sătui de atâtea războaie, purtate fără pic de noroc încontra Româno-Bulgarilor. Pacea nu se putu încheia, că-cî toamelele erau astfel, încât nici o parte, nici alta nu voia să le primescă. Solia împăratului remase deci fără doritul rezultat. Nemișlocit după încetarea negocierilor de împăciuire, Româno-Bulgarii trecură peste Balcani și năvăliră în ținuturile împărăției grecesci. Alecsiu Angel răpedi oște sa împotriva năvălitorilor; dar această oște fu pusă pe fugă și răsipită, era comandantul ei cădu prins în mâinile învingătorilor. După această biruință Asan nu se rentorse cu oștirile sale în Bulgaria, ci lăsând guvernarea țerei în grija fratelui său Petru, el înaintă triumfând până în Macedonia și tăbări în părțile Strimonului și ale Amfipolei. În tot drumul lor, oștirile româno-bulgare lăsară gróznice urme de jaf și de pustiire, că-cî era vorba de-a răsbuna strâmbătățile suferite din partea Grecilor în decurs de un secol și jumătate. Bieții locuitori bizantini departe de-a face vre-o împotrivire, se închinău cu genunchii plecați și deschidea de bună voia lui Asan porțile orașelor lor. Numai

câte-va orașe din Macedonia refuzară d'a se preda. Asan le împresură cu oște, începu să le bată și să le flămâdescă.

În Constantinople situațiunea era cu totul desperată. Consternațiunea dela curtea împărătescă se întinse cu iuțiunea fulgerului peste toți locuitorii capitalei. Poporul, care plătise atâtea dări grele și vârsase atâtea șiróe de sânge spre a supune pe dușmanii dela mîadăqi, se vedea acum din nou amerințat. Pericolele plutiau pe de-asupra superbeii capitale întogmai ca un nor de furtună, care ascunde în sinul său fulgere, tunete și potop. Presința inimicului în Macedonia da nascere la tot felul de temeri, pe care închipuirea ómenilor le măria însutit. Sgomotele neliniscitoare circulau prin toate unghițele și pe toate piețele orașului. Se vorbea, că Româno-Bulgarii sunt deja pe drum spre Constantinople; altă faimă spunea, că orașul va fi surprins peste nópte și se va da în prada focului. Locuitorilor li se părea, ca cum ar fi și vedend pe străini năvălind cu selbătăciă asupra-le. Prin toate părțile capitalei curgea svonul aripat, că vin dușmanii, că sunt numai coala. Blăstemele asupra împăratului și a sfetnicilor săi nu se mai conteneau, ci se tot adăugeau pe di ce mergea, manifestându-se chiar și pe față. Glóte de popor tăbăriau pe fiecare di înaintea palatului împărătesc și cu strigăte desperate reclamau pacea cu ori-ce preț. Garda palatului împrăscia cu armele pe acești ómeni, dar ei reveniau necotenit. Nici împăratul, nici sfetnicii săi nu cutezau să se ivescă în public de frica poporului agitat, care ar fi fost în stare să le arete pumnii și să rădice pietre spre dênși.

Alecsiu Angel, regent slab, dar ambițios afară din cale, nu voia să bage de loc în samă dorințele poporului. El își puse în cap să spele cu ori-ce preț rușinea de pe armele bizantine și să-și răsbune cumplit asupra Româno-Bulgarilor. Drept aceea el trâmisesese agenții săi prin toate

provinciile imperiului, ca să strângă dări și oameni de oște. Se lua cu sila averea bogatului și a săracului; toți oamenii capabili de-a purta arme erau țeriți cu puterea sub drapele, copilandri, bărbați și cărunți. Astfel într'una din zile se vedea tăbărind prin împrejurimile Constantinopolei noua oște de strinsură. Împăratul numi comandant pe un ginere al său, anume Isaaciū, om fără experiență la treba armelor și de o fire sburdătoare. S'ar fi putut găsi alții mai buni, dar Alecsiū Angel voia să reserve numai pe sama familiei sale onórea eventualului triumf.

Era o frumoasă zi de primăvară, când dela biserica Sântei Sofie porni în procesiune un lung și mareț convoi, îndreptându-se spre o margine a capitalei. În fruntea convoiului falfăiau praporele diferitelor biserici, urmate de un mare număr de preoți și călugeri, toți în srite ceremoniale. Patriarhul, strălucind în pomposul său ornat, ședea într'o trăsură alături cu împăratul, îmbrăcat tot în purpură scumpă. După trăsura împărătescă urma garda palatului, având în frunte pe sevastocratorul Isaaciū, care călăria îngânat pe un cal alb și împodobit. Coda convoiului o forma populațiunea orașului, care se precipita în valuri agitate în urma trăsorei împărătesci. La marginea orașului oștirea cea nouă aștepta întogmită după toate regulile lagărului. Patriarhul încungiurat de preoțime rosti o rugăciune cu glas înalt, apoi dând rotă pînă la șirurile armatei, stropia cu apă sântită stégurile și pe ostași. Împăratul urmând după patriarh arăta soldaților pe noul comandant, îmbărbătându-i la vitejia cu vorbe mari și prin tot felul de giuruițe.

Pe tot timpul ceremoniei din sinul poporului se rădica un murmur surd și amerințator. Mulțimea cu fețe palide și cu piepturi înflămate de mânia cărtia și critica. La vederea sevastocratorului Isaaciū o parte dintre cei de față erupse în nisce imputări de felul acesta: „În a cui grijă e dată oștirea? Ginerile împăratului să fiă ore omul acela, care să scie învinge pe nisce inimiți atât de îndârjiți? El va duce la perire sigură pe toți acești nenorociți, ce sunt incredințați comandei sale.“ De acestea și altele ca acestea se aușiau din toate părțile. În momentul, când armata se puse în mișcare, un moșneg cu părul alb se apropie de împăratul și-i duse: „Uită-te bine la ei, Cesare, că mai mult n'ăi să-i vești; de unde se duc nu se vor mai întorce. Eu am luptat de cece ani încontra barbarilor și am vădut oștiri și mai marețe călcate de copitele cailor acelora!“ La aușul acestor cuvinte mulțimea deveni și mai amerințătoare; însă împăratul se făcea, că nu aude și nu vede nimic; el arăta o nerăbdare vedită de-a ajunge înapoi la palat spre a se face nevedut. Dară trăsura lui abia putea să străbată prin deseale valuri ale poporului. Mulți se aruncau pînă la sulitele gardiștilor, ca să apuce frênele cailor și să-i oprască. O femeie se așternu în drum cu șease copilași. Desplentindu-și părul și bătându-se peste piept ca o desperată, ce era, ea striga cu o voce de furiă: „Cesare! bărbatul meu, tatăl acestor copilași, a fost prins într'o luptă de inimiți și l'ăi lăsat să putredască în temnițele Tîrnovei: fiul meu cel mai mare a cădut lovit de săgétă togmai în momentul, când dusmanii țeriau în robia pe tatăl lui; un al douilea fiu mai de ani, care avea să porțe de grijă pentru mine și pentru copilașii mei, a trebuit să plece astăzi cu oștea, ca să-și lase oșele prin Macedonia. Mi-ăi răsipit casa, Cesare, m'ăi făcut să rămân

cerșitoare pe drumuri. Voiu muri de fome cu acești orfani ai mei, dar Tu vei da sama înaintea lui Dumnezeu.“ Căta va gardiști săriră de pe cai și aruncară pe această femeie din drum; dar poporul înduioșit de scena acesta se îndesa tot mai îndrăsneț pe lângă trăsura împăratului. Garda după mari opinteli abia isbuti să scape porfira imperială nesfășiată. Eșind din grozava învălmășelă Alecsiū Angel apucă iute pe stradele capitalei cărșnind din dinți și aruncând o privire plină de dispreț mulțimei, ce alerga după densusul. Într'aceea dispăruse și oștirea din vederea poporului. Cu toate acestea multe mame și soții nemângăiate stăteau încă cu ochii ațintiți la negurile de pulbere, ce oștirea lăsase în urmă-și pe drum. La marginea orașului mai rămăseră câte-va grupe de oameni povestind și gesticulând cu nestempăr. Prin aceste grupe se ținea tot felul de discursuri ciudate. Ici o babă povestia celor de prin prejur, cum în noțtea trecută câni urlau a perire; colea o nevastă tină cu lacrimile în ochi spunea, că a vedut în vis un stol de corbi sburând spre Macedonia; mai departe un cetitor de stele esplica celor ce'l asculta cu gurile căscate, că peste curând va muri un om mare. Astfel de vorbe nu lipsese nici odată din popor, mai ales cu ocasiunea unor întâmplări estraordinare.

Êta sub ce auspicio a plecat dela Bizanțiu oștea ce avea să înfrângă pe Româno-Bulgari. Îngrijirea nu cuprinsese numai pe cei rămași a casă, ci chiar și pe ostașii lui Isaaciū. Singur acesta din urmă nu se simția bătuit de nici o grijă, de nici o temere. El se gândia cu farme la biruințele, ce spera să reporteze și la gloria, prin care numele său avea să ajungă la nemurire. Sevastocratorul Isaaciū își făcea despre inimiți o părere cu totul greșită, lupta cu Asan el și-o închipuia ca un fel de vânătoare. Adeseori el dăcea îngânat cătră cei de pe lângă densusul

„Vom să vênăm pe Români și pe Bulgari ca pe nisce fere sălbatic!“

Cu totul altfel mergeau lucrurile în tabera româno-bulgară. Asan încă pe când era cuprins cu supunerea orașelor împresurate, prinse limbă dela nisce neguțători, ce călătoriau prin Macedonia, că oștea împăratului bizantin a pornit asupra lui. Comandantul român, care cunosea bine firea Grecilor și slăbiciunile lor, nu voia să le ăsa înainte, ci aștepta să fiă atăcat de densusii chiar în locurile, unde se afla. Asan se sfătui cu mai marii oștilor despre planul de bătălie și nu desprețui părăerile acelora, cari erau pricepuți în trebile războiului. În dimineța acelei zile când scia că va fi atăcat de Bizanțini, Asan își întogmi oștirea precum urmăz: El puse în câmp deschis câte-va mi de pedestrași și puținii călăreți; acestia căpătară porunca d'a se retrage încetul cu încetul dinaintea inimițului. Restul oștirii și anume partea cea mai mare, Asan o ascunse în aleșuri pe după coline, prin păduri și prin tufșuri. După aceea el chemă la sine pe conducătorii singuraticelor cete și-i îmbărbătă la luptă reamintindu-le gloria de odinioră și punându-le înaintea ochilor libertatea patriei comune. Între toți conducătorii cetelor cel mai de frunte și mai ales era un june cu numele Ivancu, văr bun al lui Asan. Acest Ivancu avea un trup ca de uriaș, ăra din partea sufletului el se bucura de nisce însușiri, care'l făcea să strălucască între toți ceialalți luptători: era îndrăsneț peste măsură, desprețuia pericolele și mórtea și

nică odată nu-și perdeea firea în fața inamicului. Asan iubia foarte mult pe vărul său și la toate ocaziunile se încredea în el și în hărnicia lui. De astă dată Asan ținu pe Ivancu pe lângă sine, pentru ca în decursul luptei să-l poți folosi în acele puncte, unde avea să fie greul operațiunilor.

Sorele era deja sus, când din tabăra româno-bulgară se zăria pe culmile unor coline depărtate călăreții bizantini. Nesocotitul Isaaciū aduse oștirea sa tot într'un suflet și nici chiar peste noapte n'o lăsa să se odihnescă de ajuns. Lui i se părea, că nu va ajunge destul de curând în presința inamicilor, pe cari spera să-i nimicescă la cel dintăi întămpin. Sevastocratorul, când vedu pe arcașii româno-bulgari, cari erau așezați în câmp deschis, își închipui, că aceia sunt toți ostașii lui Asan. El se bucura în adăncul inimii sale și era încredințat, că norocul armelor va fi pe partea lui. Isaaciū comandă năvala dintr'o depărtare atât de mare, încât i s'ar fi putut părea cuiva, că el n'avea alt scop, decât să-și ostenescă oștile încă înainte de-a intra în luptă. Și într'adevăr, călăreții, dar mai ales pedestrașii greci, găfăiau de trudă, când erau aproape de inamic. Româno-bulgarii se tot retrăgeau săgetând; când ajunseră prin acele părți de loc, pe unde Asan mascase masele ostașilor săi, ei se opriră și primiră pe Bizantinii cu puteri întregi. Isaaciū vedând pe ai săi încăerându-se cu dușmanii, alerga nebun pintre șiruri și striga, cât putea:

„La ei! la ei! Tăiați pe barbari! nici unul să nu scape viii!”

La început Bizantinii se păreau, că înainteză victoriosi. Dar etă, că pe neașteptate es la ivelă și celelalte oști ale lui Asan, și iaū pe Greci din cōste, din frunte și din dos. Acum să fi vedut măcel, de care să te înfiozezi! Românii și Bulgarii tăiau pe Greci, întogmaī precum taie cosașii érba din livezi. Grecii se ținură cât se ținură, dar dela un timp perdând ori-ce speranță începeau să se tragă înapoi; dar inamicul îi urmăria și omorul devenia tot mai grōznic. Isaaciū își perdu cumpetul într'atata, încât nu mai scia cui să mai comande și unde să comande. Nebunia lui băgase pe bieții Bizantinii la mare nevoie. În cele din urmă oștea bizantină vedându-se la mare cumpănă de perire schimbă retragerea în fugă; ostașii purcedeau în răsipă, care cu stégul și cu șirégul. Ceī mai buni de picioare scăpară, dar ceī mai slabi și mai oboșiți fară prinși. Acum și Isaaciū ar fi fost bun bucuros să-și scape viața; însă numai unul Cel de sus mai putea să-i ajute. Bietul sevastocrator ajunse în fuga mare până la un pērēu; acolo împiedecându-i-se calul, el căzu la pământ; un ostaș român

il luă de piept și dispăru cu dēnsul pintre mulțimea celorlalți captivi bizantini. Asan, când băgă de samă, că Grecii sunt învinși cu desăvērșire comandă oștirea sa să contenească omorul, că-cī i se făcea milă de nenumăratele victime ce zăceau înecate în sânge.

După terminarea luptei ostașii româno-bulgari se apucară unii să îngrope morții, alții să strângă de pe câmpul bătăliei trofee de biruință și éra alții să pregătescă ospetul. Într'aceea Asan se retrase în cortul său; aci chemă pe toți căpitani și sutașii armatei sale și-i laudă pentru vitejia și pentru credința, cu care s'au purtat în luptă. După ce vorbi cu toți pe rând, el luă pe Ivancu la o parte și-i grăi astfel:

„Ivancule, tu esci cel mai brav din tōți ostașii mei și cel mai devotat datoriei tale. Te sciu, că-mi esci bun și credincios și de aceea eū doresc a-ți da o probă vedită despre iubirea mea cătră tine. Spune, ce poțesci tu dela mine?”

Ivancu răspunse:

„Cea mai înaltă probă de iubire cătră mine din partea ta e togmaī mulțămirea, ce areți față de purtarea mea. E adevărat, că tot deuna m'am silit, să port cu onóre arma încontra inamicilor nostri; dar acésta e o datorie ce se împune ori-cărui oștean. Prin urmare nu sciu, Asane, decă aș merita din parte-ți o recompensă mai mare, decât ceialalți soți de arme ai mei.”

„Părinții nostri au avut acelaș tată, Ivancule” — continuă Asan — „Drept aceea mi se și cuvine, ca să înalt mai presus de alții pe ceī eșiți dintr'un sânge cu mine. Și să nu socotesci, iubitul mēu vēr, că ar putea esista rēsplată prea mare, pe care să nu fiū gata a ți-o da.”

„Ei bine” — adause Ivancu — „decă stăruesci a-mi arēta iubirea ta printr'o rēsplată mai deosebită, apoi îndrēsnesc a cădea la tine cu următorea rugămintē: Nu pōte fi taină pentru tine, Asane, că eū de un timp încōce arl de dragostea surorii vitrege a soției tale. Luciana mi-a cucerit sufletul și m'aș socoti cel mai fericit dintre muritorii, decă tu te-ai învoi, ca pe frumoșa ta cumnată să mi-o fac soție. Atata aș pofti dela tine și mai mult nimic.”

La acestea respunse Asan:

„Nu sunt în stare a-ți refuza nimic, Ivancule. A ta să fiū Luciana, decă te place și decă o placī. E adevărat, că legăturile de rudeniă ar putea să împiedece un lucru ca acesta; dară voiū cere deslegare dela archiereū și dorința ta se va implini. Așa să fiū, Ivancule, étă mâna mea!”

Inima lui Ivancu sălta de bucuriă. (Va urma.)

Carol I și Elisabeta Dōmna.

Istoria rēsboiului actual va ilustra una din paginile sale cu numele poporului român; éra analele naționali ale junelui stat dintre Dunăre și Carpați vor pune pe **Carol I**, în rândul celor mai de frunte Domni ai Românilor.

Dece ani de zile au fost de ajuns, pentru a convinge pe ori și cine, că alegerea sēvērșită în persōna principelui Carol arc să fiū începutul unei epoce strălucite în viața Românilor de dincolo de Carpați. Decând pe tronul glōriosilor Domni bētrâni s'a scris devisa: „Nimic fără Dumnezeu,” influința purtătorului acestei devise atât de mult s'a întipărit în tōte afacerile vieții publice naționale,

încât cele mai mărețe acte sēvērșite dela 1866 încōce, il numeră cu drept cuvēt între începătorii lor. Armata, învățămētul, literatura, precum și modestele începuturi de arte și de industriă națională, datoresc o bună parte din progresele lor părintescei și neadormitei îngrijiri, ce le-a consacrat și le consacra Domnul țercī. Ba putem dice, că armata română este aceea operă, căreia principele nu numai se consacra, ci se devotēza chiar.

Dară pe lângă atâtea merite ale Domnitorului, să ne aducem aminte și de importantul rol, ce jōcă în societatea română Măria sa Dōmna. S'a dis de-atâtea ori, că dēnsa

e chemată în prima linie să facă a dispărea orî-ce scăderi și neajunsuri, de care e bătuită viața socială, și în locul lor să încurajeze morala și virtuțile. Ei bine, constatăm cu bucurie, că Dómna Românilor a și înțeles această chemare sublimă și se silește a și-o împlini cu scumpătate. Orî unde e vorba de progres în bine și adevăr seú de simțeminte nobile în favoarea celor ce sufer, seú de patriotism, — orî unde e vorba de unele ca acestea, acolo puteți fi încredințați, că pe Elisabeta Dómna o veți vedea tot deuna mergînd în frunte și strălucind prin exemple.

Alesele însușiri, ce disting atît de mult pe Domnul și Dómna României, se pot considera în mare parte ca o moștenire, primită dela familiile, din care se trag, apoi ca un rezultat al deosebitei educațiuni, de care s'au putut bucura. Acesta se va vedea din următoarele.

Una din cele mai vechi și mai vestite case domitoare ale Germaniei este fără îndoieală casa Hohenzollern-Sigmaringen. Încă pe timpul vechiului imperiu german, această casă strălucia prin gloria faptelor și prin nobilitatea numelui. Devenind suverană, casa Hohenzollern se împărți în două linii: Hohenzollern-Hechingen și Hohenzollern-Sigmaringen.

Cea dintâi s'a stîns. Din linia cea mai tineră a eșit familia regală din Prusia, care a devenit acum familie imperială. În strînsă legătură de înrudire cu acesta din urmă se află familia principelui Carol Antoniu Joachim de Hohenzollern-Sigmaringen, a cărui reședință e în Düsseldorf. Acest principe ține în căsătorie pe Josefina Frederica Luisa, fiica repositului marelui-duce de Baden.

La 20 Aprilie 1839, casa principelui Antoniu a fost binecuvîntată c'un al doilea fiu, căruia i s'a dat în botez numele: Carol Eitel Frederic Zefirin Ludovic. Era actualul Domn al României.

După tată deci, principele Carol e înrudit cu dinastia germană și cu alte familii de rang princiar; după mamă,

Domnitorul României se apropie de dinastia napoleoniană, rusă și austriacă, precum și de multe altele, atît regale, cît și princiare din cele mai de frunte staturî europene.

Prima educațiune principele Carol o primi în casa părintescă, sub conducerea și îngrijirea escelentei sale mame. Până la al 11-lea an al vieții dînsul nu părăsi cercul familiei. Aci a primit cele dintâi cunoștințe, prin care și-a deschis calea către învățăturile mai serioase; aci s'a familiarizat cu acele idei și simțeminte nobile, prin care escelază atît de mult casa Hohenzollern.

La anul 1850 tînărul principe a fost dus în Dresda, unde fu așezat în vestitul institut al lui Blochman și Betzemberg.

În acest institut avu profesori și educatori pe doctorii în drepturi Schaefer și Stauder, precum și pe alți bărbați erudiți și celebri. Simțemîntul frumosului și admirațiunea pentru arte, care din prima copilărie prinseseră tari rădăcini în inima principelui, găsiră un aliment puternic în galeriile orașului Dresda. Alături de inima progresă și dezvoltarea facultăților intelectuale, conform aceluî principiu pedagogic, care impune armonia ca o lege supremă a creșterii. În fine, amăsurat

Elisabeta - Dómna.

tradițiunilor familiei sale, principele Carol se consacră de timpuriu și instrucțiunei militare.

Esamenul depus în Münster probă în de ajuns, că juvele principe a știut să folosescă prea bine anii tineretelor.

După terminarea studiilor, principele Carol întreprinse o călătorie în Italia de nord, apoi întorcîndu-se în patrie își continuă instrucțiunea militară sub conducerea majorului Hagens; mai în urmă fu numit locotenent de artilerie în gardă. La anul 1857 se duse în regiment la Berlin, unde se devotă și cu mai mult zel carierei sale.

În anul 1861 începu un șir lung de călătorii prin Franca, Spania și Algeria. În tot decursul acestei călătorii depărtate și îndelungate ilustrul călător a fost primit

pretutindinea cu mari distincțiuni și cu onoruri adevărat princiere atât din partea autorităților, cât și din partea locuitorilor.

Într-aceea se apropie timpul, ca principele Carol să pună în practică cunoștințele dobândite în teorie pe terenul militar. Isbucind în anul 1864 războiul cu Schleswig-Holstein, actualul comandant suprem al oștirea române însoți în foc pe principele regal din Prusia și suportă cu bărbăția toate asprimile ernei și toate trudele luptei. Densul luă parte la mai multe acțiuni importante, din care cauză a și fost decorat de către regele și înaintat la gradul de căpitan în regimentul II al dragonilor gardei.

În anul 1866 principele își luă concediul și se retrase la Düsseldorf, ca să petreacă sărbătorile Paștelor în sinul familiei sale.

Principele Carol, fără să știe, se retrăsese pentru totdeauna din armata prusiană, căci Provedința hotărâse deja, să-l

facă mirele unei fete veduvite de Domn. În 31 Martie

Domnul Ión Brătianu vizită pentru prima oară pe Carol de Hohenzollern și-i oferă coroana României. Îndată se începură negocierii atât în familie, cât și cu regele Prusiei.

În luna lui

Aprilie fiind ales Domn de poporul român, principele Carol se hotără a urma apelului, ce i se adresase dela gurile Dunărei.

De orice unele puteri căuta să pună piedecă alesului Românilor de-a ocupa tronul oferit, noul Domn plecă în cognito spre România. În Helveția își scose pasaport în calitate de proprietar de moșii. În ziua de 20 Maiu 1866, principele trecu pe un vapor austriac dela Baziași la Turn-Severin. Îndată ce puse piciorul pe pământ românesc, telegraful răspândi prin totă țera îmbucurătoarea veste, că Alesul națiunii a sosit. Dela Turn-Severin până la Bucuresci, Domnul fu salutat cu vii aclamațiuni din partea poporului, ce-i eșia din toate părțile întru întâmpinare.

Întrarea în capitală avu loc la 10/22 Maiu; primirea a fost din cele mai entusiastice.

După ce depuse jurământul pe constituțiune, Carol I adresă cu data de 11/23 Maiu poporului român o proclamațiune, care se termină astfel: „Români! Sunt al vostru din totă inima și din tot sufletul. Puteți să vă întemeiați pe mine în orice timp, precum eu mă întemeiez pe voi.“ Fidel acestor încredințări, principele Carol a știut să dea față atator greutăți din lăuntru și din afară, care au fost împreunate cu începutul Domniei sale. Tulburările din Iași n'au avut urmări, căci Domnul întreprinzând o călătorie peste Milcov și-a atras ca prin farmec simpatiile tuturor

locuitorilor.

Măria sa a contribuit foarte mult și la înlăturarea conflictului cu Turcia prin demna atitudine, ce observă față de sultanul.

După trei ani de Domnie, principele Românilor călători la Livadia, unde avu o întâlnire cu împăratul rusesc; de aci apucă apoi drumul spre apus și trecând prin Viena se duse la Paris. În ambele aceste capitale Domnul fu primit cât se poate de bine din partea împăratului Austriei și a împăratului Franciei. Această călătorie a fost de-o importanță politică

deosebită pentru România. Era adevărat vorba de-a se ști, dacă diferitele curți europene ar fi aplecate să respecte în persoana Domnitorului suveranitatea statului român. Acesta se și întâmplă.

Dar călătoria principelui mai avea și alt scop. Țera și poporul își exprimaseră prin reprezentanții săi de repețite ori dorința, de-a vedea pe principele căsătorit, pentru ca dinastia ereditară Hohenzollern să se potă întemeia cu desăvârșire. În 15 Octomvre 1869 Domnitorul părăsi cu suita sa capitala Franciei și se îndreptă spre valea Rinului. În această vale poetică se află, nu departe de Coblenz, castelul Wied, în orașelul Neu-Wied, care este încă din secolul al 17-lea reședința principilor de Wied.

Carol I, Domnitorul României.

Familia princiară de Wied este una din cele mai vechi și mai cunoscute în Germania. La anul 1806 această familie își perdu suveranitatea, păstră însă titlul de mai înainte. Ea încă e înrudită cu mai multe case domnitore din Europa. Principele Herman de Wied muri în anul 1864 lăsând în urmă-î o fiică și un fiu, adecă pe Elisabeta și pe fratele ei Gulielm. Principesa Elisabeta, născută în anul 1843, era menită să ajungă într-o zi suverana României.

La 16 Octomvre Carol I sosi în castelul Wied; de aci, însoțit de fratele principesei, merse la alt castel învecinat, anume Monrepos, unde petrecea principesa Elisabeta, pe care Domnitorul României și-o alesese mirésă. Logodna se făcu fără amênare. La acest act solemn au fost de față câți-va membri ai familiei, precum și d. Vas. Boerescu, ministrul de justiția de atunci. Actul s'evărșit fu notificat ministeriului din Bucuresci printr'o scrisore din partea înaltului logodnic.

Cununia părechiei princiare s'a serbat la 15 Noemvre în orașelul Neu-Wied. La sêrbare, afară de membrii familiei și de alte persoane de distincțiune, au mai asistat regina Prusiei, soli din partea împêratului Franciei și al Rusiei; România a fost reprezentată prin câți-va bărbați și prin trei dômne. Pe timpul ceremoniei se vedea animată la altar marca României cu devisa: Nimic fără Dumneșu. Cât ținură solemnitățile, stêgurile românesci fil-

făiau în castelul principesei mirese; musica militară esecuta mai multe piese românesci, mai cu deosebire imnul național.

Dela Neu-Wied Domnul și Dómna, dimpreună cu sulta Lor, se duseră la Berlin, spre a face vizită familiei regale. Părăsind apoi capitala Prusiei, se îndreptară spre România. La 24 Noemvre înalții călători intrară în Bucuresci și fură primiți de cătră poporațiune într'un mod, care nu putea decăt să le înalțe inimele.

Dinastia Hohenzollern era acum pedeplin întemeiată.

Nu vom termina această schiță biografică, fără să amintim și numele acelei candido ființe, care s'a mutat prea curênd într'o lume mai bună. Domnița Maria, unica fiică a suveranilor României, a murit în primii ani ai prunciei. În anul 1873 ea însoțise pe înalții sêi părinți în călătoria întreprinsă în Germania. Se dice, că mica principesă în tot decursul călătoriei a fost torturată de dorul de țera. Dar abia revêdu țera, ce-o doria atât de mult, și neîndurata sôrte îi tăie în grabă firul vieții. Ce jale pe nemângăiații părinți, ce jale pe întreg poporul român!

Nu, Românii nici odată nu vor uita pe domnița Maria. Din contră, ei vor conserva cu sânteniă memoria aceleia, care le-a lăsat o învățatură, ce nu trebuie uitată în veci. Acea învățatură se pôte resuma în următoarele cuvinte:

— Ori pe unde vă veți afla, doriți-vê țera!

Impêrătésa din Spineta.

(După „Die Gartenlaube.“)

(Fine.)

Pia n'apucă să-și termine vorba, că-cî Maino o făcu să amuțescă cu o singură căutătură din ochii lui sêlbatici. Preotul însă nu-și perdu firea în presința sêlbăticitului bandit. — „Protestez sêrbătoresce contra acestui sacrilegiu!“ strigă păstorul cu o voce stentorică, făcênd chiar și pe tovaroșii lui Maino să se cutremure. — „Nu sci tu, orbitule de Dumneșu, că conjuri asupra capului têu urgia cerescă atingêndu-te de aceste odóre bisericesci, și de corónele sântilor, pentru a satisface neglióba ta ambițiune și mândria profanătoare de cele sante? Lipsesce din acest loc sânt și rógă-te de prea curata fecióră să-ți erte oribilul pecat și să întrevină pentru tine la Dumneșu puterilor! Eú îmi spăl mânilo, nu sunt vinovat, nici complice în această crimă de profanarea celor sante.“

Rostind aceste cuvinte preotul se întorse răpede și fără să-l pótă opri cineva, el eși iute ca fulgerul pe ușa lipită de altar, însoțit de copilul, care-î ajutase la celebrarea oficiului.

Pentru moment se părea, că protestul energie al preotului produse ore-care impresiune asupra sufletului însêlbăticit a lui Maino. Dar fantastica sumeția se înflăcărâ din nou în inima lui și rișênd cu hohot el strigă ca un turbat:

— Plécă, serv mic de suflet al datinelor învechite! miserabil popă sătesc, care nu sci, cum să te porți cu domni cêi mari. Ceea ce am jurat a face, o voi și face în ciuda ta și fără voia ta, fără de tine. Înșuși marele împêrat și-a pus pe cap cu mânilo sale proprii coróna de fer din Milano, bine sciind, că mânilo unui iepure de popă ar fi trâmurat, decă li s'ar fi încredințat un oficiu așa de

grandios. Eî bine, amicilor! Me voi încorona eú însu-mi și cu mânilo mele voi încorona și pe iubita mea soția; și voi rosti cuvintele rostite de acel mare împêrat în catedrala din Milan: „Dumneșu mi-a dăruit această corónă, vai celui ce se va atinge de ea!“

Maino apucă cu amêndoue mânilo cele dóue coróne, asêdă una pe capul sêu, cealaltă pe capul soției sale, fără să observe, că Pia căduse în genunchi de spaimă și tremura desfigurată; bieta femeia când își simți fruntea atinsă de tinichéua aurită, tresări ca și cum ar fi fost mușcață de un șearpe veninos. Coróna nepotrivindu-se pe capul ei, cădu pe treptele altarului, de unde o rădică un copil, care căsca gura la cele ce se petreceau. Maino, din contră, purta coróna ca și cum ar fi fost pironită pe capul lui. Spectatorii strigară de trei ori: „să trăescă împêratul și împêrătésa din Spineta!“

Maino rădică pe soția sa care îngenunchia încremenită lângă altar, o admonă serios, dar cu vorbe mai dulci și-î dîse, să nu-și uite, că este împêrătésă. O luă apoi de braț și o conduse printre numerosa mulțime, care-î făcea spalier ca odinióră lui Napoleon. Eșind din biserică banditul apucă drumul cătră ospetăria. După el se luă totă mulțimea, câtă asistase la acest act unic în felul sêu și memorabil.

După eșirea din biserică, tovaroșii lui Maino începură éraš și a descărca pistólele și pucile; musica se amesteca armoniosă printre bubuiturile armelor de foc. Sătenii împresionați de cele petrecute înaintău cu pași lini și în tăcere adâncă; ajungênd însă la ospetăria, vinul ce se aducea în ciubare după ordinul și pe spesele noului împêrat, le dete din nou inimă; limba li se deslégă și ei încep a chiu,

arătându-se voioși ca la o nuntă de împărat. Bucuria era generală: cu toate acestea unii dintre oșpeți, mai puțin dumeriți, își făceau semne arătând când spre mire, când spre mirésă. Mirele ședea în fruntea mesei cu corónă pe cap; mirésă ședea lângă dânsul, uimită, pusă pe gânduri și palidă. Ea nu gustase încă din mâncările întinse cu îmbelșugare dinaintea ei; nici măcar odată nu duse la buzele ei trămurânde pâharul cu vin; nu rise măcar o singură dată de glumele necălite ale bufonului oficial, — om schiop și diform, care nu lipsia delă nici o petrecere din Spineta. El anima pe oșpeți cu glume proște, dar potrivite.

În această situațiune tragicomică, jupân Giovanni se adresă către vecinul său, jupân Piedro, meșter ferar, și-i duse:

— Tóte ar fi bune și frumoșe, cumetre, că-cî voinicii din codri, ca toți ómenii, trebuie să-și iea năcaz pe cap; cununia încă ar fi în regulă; dar încoronarea, ciudata de încoronare, va să-î amărăscă sufletul. Sacrilegiu a fost și sacrilegiu rămâne. Cu guvernul te strici și ăra te puni la cale, dar cu popii nu e de glumit. Guvernul bisericeii chiamă urgia ceriului asupra celor ce i se împotrivesc... apoi poftim, mai judecă-te, de ai cu cine... ăra uită-te numai la Pia. Nu băgași de samă, că în momentul, când i s'a pus corónă pe cap, ea tresărise ca săgetată? Dar, ce ne pasă nouă? Aide să bem în sănătatea lui Maino, că-cî de n'am bea, s'ar simți vătămat și și-ar răsbuna asupra-ne. Atâta vom mărturisi înaintea tribunalului, de cumva ne vor prinde. Vedea-va el cum se va descurca din încurcăturile, în care și-a băgat capul din noii.

Omul, despre care se făceau aceste observări inocente, dar destul de caracteristice, vorbea cu vecinii săi. Uneori asculta tótă adunarea la vorbele lui și se părea, că el voese să-și rectifice toți pașii de pân' acum. Fața lui strălucia de bucurie; el gusta din când în când din pâhar și ridea de glumele bufonului Măriei sale imperiale; apoi se coboria din înalta sa pozițiune și povestea cu multă plăcere aventurile și faptele sale strălucite din codri. Din când în când el dăinăia câte-o ariă placută, dulce suvenir despre viața din codru; uneori își strîngea mirésă și... Dar Pia ședea încrămențată și sômăna a statuă de marmură.

Când tinerul se prinse în horă, mirele încă se sculă dela masă, ca să iea și el parte la danț. Dar abia atunci putu să observe mai bine, cât de palidă îi era mirésă. Palórea mortală din fața acestei ființe nefericite îl surprinse atât de mult, încât se vedu nevoit a o lua de braț și a o conduce în grădinița situată lângă ospetăria. Ajungând aci, o întrebă, ce-i este? În loc d'a-î răspunde, Pia se apropie de dânsul și-l strînse în brațe cu atâta tăria, încât abia mai putea să resufle. Maino simți, că r'ia trămură din tot trupul, ca și când o-ar fi scuturând frigiditatea cele mai rele. Ori-câte întrebări îi punea, el nu isbuti a scóte un singur cuvânt din gura ei. În fine, vedând Maino, că ori-ce stăruință este deșertă, începu să reflecteze mai serios, și să înțelgă, că actul săvârșit în biserică a produs o impresiune prea violentă asupra ei. Afară de acesta Pia avea nevoie de linisce și repaus. Banditul se decide a părăsi sgomotul și a se retrage acasă, că-cî și el trebuia să se odihnescă. Ambii aveau să încalce des de diminéță, ca nu cumva să cađă prinși.

Fără să-și iea nópte bună dela oșpeți, Maino plecă iute conducând la braț pe soția sa, care abia putea să se tărăscă pe lângă dânsul. Mica Margaritiņa fusese lăsată

în grijă unei femei din sat, care avea să-î pórte de grijă și pe viitoriú, conform ordinului lui Maino. Singur cățelușul Brusco însoția în cale pe fericita-nefericită părechă. Brusco dormia de ordinar lângă patul Piei pe un covoraș învechit; de astă dată el avea să dormă lângă patul nupțial.

Maino adormi pe la mieđul nopții cu fața cât se póte mai veselă; el părea, că dorme somnul morții, — atât fusese de obosit. Corónă și vestmintele lui erau puse pe scaumelul de lângă pat; armele, aruncate pe masă, străluciau în rađele lunii formând contrastul cel mai bizar cu mobilatura simplă și primitivă din acea căscioră țărănescă.

Abia cântase cocoșul de către ziua — era togmai momentul, când se albesce ceriul la răsărit — și urechiă lui Maino, care póte că visa vre un vis de fericire, fu atinsă de chionitul cățelușului, ce tot alerga în jurul patului. Maino sare drept în sus ca unul, ce se deprinsese a se trezi și la cel mai lin frémēt al frunđelor din codru. El nu găsi pe soția sa lângă sine. Tabla ferestruiceii era deschisă, încât era cu puțință a zări în palida strălucire a zorilor tot ce se întâmpla în casă. Ce vedu sërmanul Maino? Vedu pe soția sa ședând la ferestru pe scaumul împletit din paic; ea cu o mână ținea oglinda proptită pe genunchi, ăra cu cealaltă își aședă pe cap corónă, ceea ce nu-î prea succedea. Ea era în costumul de diminéță. Părul despletit și încurcat undula pe umerii ei desgoliți. De câte ori își zăria fața în oglindă, ea suridea posnaș, apoi se îngăna cercând a întona o strofă din cântecul ce-î cântase Maino înainte de-a se culca. Cățelușul se învêrtia în jurul ei și chionia, de țî s'ar fi făcut milă de bieta creatură, ce se părea afectată de starea sufletescă a Piei.

Pio! Pio! — strigă Maino, pe care îl cuprinsese fiorii morții în fața acestei scene, — Pio, te-ai sculat? Ce faci acolo la ferestru? Nu s'a făcut încă ziua. Ne vor deștepta tovaroșii mei, când va sosi timpul, că-cî le-am ordonat acesta cu tótă asprimă. Vino! pune corónă la o parte. Mai dormi o oră, că-cî drumul ne va fi lung și tu nu ești dedată cu truda drumului.

— Pst! — șopti Pia și făcu semn cu degetul fără să-și schimbe poziția de mai înainte. — N'auđi? ăra-î că vin; trebuie să mă ornez spre a primi omagele lor; o împărătesă nu se póte arcta poporului, decât cu corónă pe cap. Ei, dar nu șede bine; așa — așa — acum e bine; mantela imperială, purpura...“

Cât bați în palme Maino se îmbracă și se duse lângă dânsa.

— Pio! scólă-te deaci, te conjur pe toți sântii.

— Tac! îl înterupse ea. — Nu chiema pe sântii întru ajutor. Ne-am stricat rēu cu ei; sunt mánioși sântii pe noi, că le-am răpit corónele. ănsē... în acest moment Pia ridea atât de pocit, făcea nisee schime atât de ciudate, încât nime nu s'ar fi mai putut îndoi, că ea își aducea cu cei eșiti din minte. — Im! Asinul fámând mánăncă și ogrinji de supt el, — sila nu scie de milă... De ce nu ne-a adus giuvaergiul corónele la timp?... Bieții sântii, vor sta ei și cu capetele góle. Ha! ha! ha!

Maino se rápedi iute la dânsa și-î apucă amēndouē mánile, care erau reci ca ghiata; îi atinse fruntea cu buzele — dar și fruntea-î era rece ca marmura din biserică.

— Atot putinte Dómnē! — suspină Maino din adâncul inimei. — Pio, tu visezi; deșteptă-te! Uită-te încóce

la mine! Sunt eu, eu Maino, soțul tău, și mi se rumpe inima, când te aud vorbind astfel de nebunii. Culcă-te, ângerul meu, ca să-ți uiți de aceste bazaconii! . . . Vai de capul meu! ce-am stat a face, o! nenorocitul de mine!

— Nu! nu! și ەر' nu! — ڊise Pia, fără să-și întoracă ochii spre densusul. — Nu mă face nebună. Bărbatul meu, împăratul, a fost în această noapte la mine; el a plecat pe la miezul nopții la război; avem mulțime de dușmani. — E grozav; lumea urgesce pe cei mari și-i invidiază. Dar bărbatul meu îi va zdrobi pe toți dușmanii și eu le voi pune piciorul pe cerbice. Apoi vom domni mulțămii și fericiți. Brusco va fi guvernator în Spineta, când noi vom călători prin provincii . . . Așa, acum îmi șede corona de minune! Să mai zăresce pe ea câte o pânză de palangin, dar cu atât e mai sântă împărătesa Pia. Dar bărbatul meu! Cum îi era 6re numele? . . . El are un nume atât de frumos; m'a sărutat de mii de ori. Dar acestea toate sunt copilării. Mai este timp și de jucării, când toți dușmanii nostri vor fi . . . Ascultă! 6tă-i că vin!

Pia se sc6la drept în sus; oglinda îi alunecă din p6la și cade pe podine de se face fărime. Dar d6nsa nu bagă de samă, ci ređimându-se de fer6stră privesce pe afară cu ochii înholbați. Maino, zdrobit de durere, stătea la spatelul ei. Minteala lui era torturată de o idee grozavă; el se recunosccea culpabil față de starea, în care ajunsese soția lui. El singur a împins în prăpastia nenorocirei pe această femeie inocentă făc6nd-o să-și p6rdă mințile.

Maino cerca să înduplece pe Pia cu tot felul de vorbe dulci, ca să se tragă înd6ret dela fer6stră. Ea îns6 nu-i băga în samă vorbele, ba încă îl împingea cu mâna dela sine. Încleștându-și mâinile de crucea ferestruiceii, Pia striga cu voce tare: „Nici acum nu-i auđi? 6tă-i! Ei bine, să vină, că eu sunt gata.“

Într'adev6r auđi acum și Maino un sgomot. Acest sgomot nu provenia din copitele cailor încălecați de tovaroșii săi. O c6tă ca de 50 de 6meni armați se apropia încetisor de căscioră. Maino putu să zărească bine pe acei 6meni. El își iea în pripă armele și le aședă la brău. Dar până să se găt6scă de tot, aerul se mai lumină. În fruntea trupei Maino v6du pe Barbone schiop6tând și vorbind cu comandantul ei. Ambii chibzuiau planul de operațiune, dar din gesticulațiunile lor lesne putea să înțel6gă cineva, că nu erau de acord asupra tuturor punctelor.

Maino, ca un om cu destulă pățania, întrev6du îndată starea lucrurilor. El presupunea — și cu drept cuv6nt — că prizonierii săi din ڊiua precedentă au isbit să scape din temniță, au alergat la Alesandria, de unde se întorceau acum cu aceea trupă armată. Dar unde erau tovaroșii săi, unde erau puii codrului? Se vede, că ei ametiți de vinul dela osp6țul nopturn, au căduț în cursa vre-unui trădător.

Barbone căuta a pune, cu ori-ce preț, mâna pe căpitanul bandiților, pe nefericitul mire; âmbala să-l surprindă chiar în camera nupțială, să-l lege bine și să-l predea justiției.

Maino cuprins de-o furiă nespusă, începu să injure cu s6lbătăciă. Pe de o parte el se credea ca și prins, pe de altă parte îns6 n'ar fi fost nici decum capabil a deveni prizonierul celui mai urgisit dintre 6meni, . . . odată cu capul, nu.

El se întorsee iute la Pia și cu o voce detunătoare

rosti aceste cuvinte: Pio! vrei să ne prindă? 6tă sbirii sunt aci. Puțin timp ne mai rămâne, să scăpăm cu fuga. Vom scăpa pe fer6stră această, pe după șuri, prin locurile cu porumb. Pe mine copou să fiă de picioare, care să mă ajungă . . . Aide, grăbesce, draga mea!

— Bine — ڊise deliranta — f6rte bine, să mergem. Sunt curiosă a-mi vedea palatul; dară pe jos nu merg, că-cii nu se cuvine unei împărătese a merge pe jos. Să-mi aducă trăsura cea cu șese cai albi. Frumos, de minune frumos — — — Nici chiar sântii din cer nu sunt mai bine . . . . .

— De-ți sunt dragi ڊilele, iubita mea, mai avem vre-o câte-va secunde — ڊise Maino aruncând un șal pe umerii Piei. — Nu mă auđi? Nu mă mai cunosci?

— Nu te atinge de mine, o nenorocitul! — strigă Pia, din ai cărei ochi scăpăra un foc ager. — Da, te cunosc: esci aliatul inamicului nostru, nu voesci a te supune Majestății n6stre imperială . . . . Dar me jur pe corona această, că —

— Așa dară bunul și înduratul Dumneđu să-ți p6rte de grijă; să-i fiă milă de tine, s6rmano, și nenorocito!

Cu aceste cuvinte din urmă Maino îmbrățișă pe soția sa, o sărută cu înfocare, apoi sări pe fer6stră în grădina și dispăru ca o n6lucă. Prin grădiniță se auđiau aceste cuvinte: Adio, draga mea soție! voi reveni, să te ia.

În acel moment se aud zăngănind la ușa armele soldaților; se aud și nisece voci, din care îns6 n'ai fi putut înțel6ge, decât numele banditului. Cățeluşul lătra de se rumpea, 6ra căsciora se clătina de loviturile armelor, prin care soldații cercau să spargă ușa. Urmă o detunătură de pușcă, însoțită de nisece strigăte ca acestea: omor! omor! prindeți pe ucigașul, prindeți pe banditul!

În fine ușa sare din țigini și s6lbatica c6tă năvălesce în casă cu furie. Aici domnia liniscea morm6ntului și suflet de om nu se zăria. Soldații străbat apoi în camera de dormit. Dar cât de mare fu mirarea lor, când găsiră pe Pia singură, șed6nd pe dunga patului cu corona pe cap, cu mâinile încruciate pe piept. Ea îi înt6mpină c'un suris lin, s6rbătoresc, dar posnaș, ca și cum ar fi voit a le mulțami, că-cii au venit să-i aducă omagele lor de supunere. Uimiți de acest aspect, soldații stăteau ca înlemniți. Nu se auđia nici chiar resufletul, necum vre-o voce din gurile celor de față, — atât era de s6rbătoresc momentul acesta!

După câte-va minute se ivesc patru soldați, cari purtau pe brațele lor v6nj6se corpul unui om, rănit și mai desanimat. Era Barbone; Maino îi trămisese un glonț din fugă și-l trântise leșinat la pământ. Soldații voiau a pune corpul muribundului Barbone pe patul, pe a cărui margine ședea Pia. Îns6 Barbone deschid6ndu-și ochii pentru ultima 6ră, zări pe nebuna, și sv6rcolindu-se din r6sputeii cădu de pe brațele soldaților drept la picioarele Piei. Trupul lui sta întins pe podine, cât era de mare, și împărătesa se uita la el c'un suris de fav6re și cu bunavoința ce caracteris6ază pe cei dela putere în momente solemne. Barbone își dete sufletul în această situațiune, și mai înainte de a veni preotul, ca să-l grijescă.

Maino, după ce scăpase și de astă dată cu ڊile, se făcu pentru tot deuna nev6duț.

Din gura unei sătene, care păzia preste noapte pe nenorocita alienată, se respândise prin sat vestea, că la o șeptemână după înt6mplarea descrisă, într'o noapte de t6mnă

furtunösă. Maino s'ar fi furişat până la locuinţa sërmanei sale soţie. Copitele calului său erau înfăşurate cu nisce obiele de lână, ca să nu se cumósca urmele. Ce e drept, Pia l'a recunoscut şi şi-a exprimat bucuria d'a-l revedea; dar când Maino a vrut să o strîngă în braţe, ea s'a smuls înforată din mâinile lui, ca din ghiarele morţii. Apoi începu a plînge şi a se boeci cu atât amar, încât bietul Maino vedu, că ea e cu desevêşire perdută pentru dînsul. Decî lăsând pe masă o pungă plină de galbină pentru întreţinerea ei, dînsul dispăru în întunerecul nopţii; se duse să-şi pîrîdă urma şi numele prin lumea acésta, — atât de masteră şi de împietrită pentru el.

Îngrijitorea Piei predete punga cu galbină preotului din sat. Acesta depuse banii în cutia bisericeii, ca să se plătescă din ei liturgiî atât pentru uşurarea alienatei, cât

şi pentru ertarea păcatelor şi a fără-de-legilor soţului ei.

Între anii 1840 şi 1844 se vedea şedînd în fiă-care di dinaintea căscioarei dela capul satului Spineta o sërmană femeică, care ţinea în mână o furcă fără caer. De câte ori îi trecea cineva pe dinainte, ea pleca furca spre trecător în semn de graţiă imperială, că-ei acea furcă în ochii delirantei era un sceptru.

Pêrul sur-argintiu şi-l împletia în formă de diademă pe de-asupra frunţii. Ea întâmpina pe trecători c'un suris graţios. Copiii de câte ori mergeau la scôlă său veniau dela scôla, se închinau înainte ei dicînd în petulanţa lor: „Fi binecuvîntată, împêrătésă din Spineta!“ Ea le răspundea cu o zimbire nebunatică: „Acum şi pururia şi în vecii vecilor, amin.“

St. S. Josif.

Musica la Români.

(Fine.)

După ce am recunoscut decî pe de o parte lipsa de componisti, érá pe de altă parte importanţa şi necesitatea lor pentru prosperarea artei musicale, să începem a lucra cu tot de-adinsul, ca să astupăm lacunele şi să înlăturăm neajunsurile. Să ne opintim din tôte puterile şi pe terenul musical, ca să înzestram şi acéstă specialitate cu nisce reprezentanţi, de cari să ne putem mândri în ochii străinilor. Să ne gândim di şi nôpte la modul, cum am putea ajunge la acest scop. În următorele ne vom exprima unele păreri în privinţa măsurilor, ce ar trebui luate spre a da pe viitor muzicii nôstre un avênt mai îmbucurător.

În tôte statele civilisate guvernele îşi ţin de o sacră datoriă de-a protege sciinţele şi artele. În tôte ţerile cultivarea muzicii se consideră ca o afacere a statului. Statul pórtă spesele instrucţiunii musicale, el susţine conservátorele, el înlesnesce perfecţionarea elevilor talentaţi. În fiă-care an se distribuie pretutindenî între artiştii şi componiştii, cari au dat probe de capacitate şi iscusinţă, remuneraţiuni şi ajutóre spre a-î încuragia şi spre a le uşura subsistinţa. Aşteptăm şi din partea guvernelor din România, ca pe viitor să arete mai multă îngrijire pentru muzică. Ar fi de dorit, ca statul să mai reorganizeze scólele de muzică din Bucuresci şi Jaşi şi să mai completeze învăţămîntul. Ar face prea bine regimul, decă pe elevii mai talentaţi, cari au absolvat cursul la conservátorele române, i-ar trãmite în străinătate, ca să se perfecţioneze pe deplin în specialitatea, căreia s'au devotat. Astfel de persóne s'ar putea aplica apoi ca puteri nôue la respectivele institute din ţeră. În chipul acesta s'ar forma în curênd astfel de bărbaţi, cari să fiă capabili a ne crea o artă naţională.

Pentru noi ceşti de dincóce de Carpaţi progresul pe terenul musical este mult mai dificultat. Pe de-o parte ne lipsesc mai cu totul mijlócele, pe de altă parte nici gustul pentru muzică nu e destul de dezvoltat. În fine, la noi şi decă s'ar găsi tineri talentaţi, cari să aibă mijlócele şi să îmbrăţişeze cu plăcere acéstă specialitate, totuşi temerea, că nu vor avea unde să se aplice, i-ar abate de pe anevoiosul drum al artei. Acest obstacol s'ar putea delătura, decă biserica în prima lină, ér' apoi diferitele asociaţiuni, societăţi şi fundaţiuni, ce le avem, şi-ar da tot concursul lor spre a servi sublimei arte musicale. Mă voiî explica în puţine cuvinte.

Avem în Transilvania dóue metropoliî cu seminare teologice şi cu institute pedagogice; avem în Oradea-mare, în Arad şi Caransebeş câte o episcopią împreună éráşi cu seminar teologic şi cu institut pedagogic. Avem, în fine, şi în Bucovina o metropoliă, precum şi aceleaşi institute, de care vorbim. Acestor instituţiuni şi celor din fruntea lor le este încredinţat cultul şi ameliorarea muzicii religioase. Acestor instituţiuni le este impusă o înaltă şi grea misiune. Teologii şi pedagogii, după terminarea învăţatúrelor seminariale, devin preoţi şi învăţători prin sate; ca atari ei au chiamarea nu numai de-a fi nisce conservátori ai muzicii religioase, ci de-a lăţi şi între popor gustul pentru muzică, de-a învăţa tinerimea scolară să cânte nu numai cântări bisericesci, ci şi profane. Se póte decî pretinde cu tot dreptul, ca în institutele de pe lângă metropoliile şi episcopiile nôstre muzica să se cultive mai mult, decăt airea, ca să se dea mai multă importanţă studiului musical. Într'adevăr şi aflăm acest studiú figurând în planul de învăţămînt. Decă privim însê lucrul mai de aproape, ne convîngem, că numai în Bucovina studiul muzicii se tratéză astfel, cum trebuie tratat; la celelalte seminare el său că nu figuréză decăt cu numele în planul de învăţămînt, său apoi se tratéză în mod fórte rudimentar. Decă până acum autorităţile bisericeii nôstre nu şi-au prea bătut capul, să îndrepteze acest defect, apoi d'aci înainte trebuie să o facă. Mitropoliile şi episcopiile nôstre, ar putea destina câte o bursă său dóue pe sama tinerilor cu talente musicali, trãmîţendu-i pe la conservátore. Asemeni stipendiaţi ar avea să ocupe apoi postul de muzică la seminare şi de directori ai chorurilor pe la bisericile catedrale. Ei ar lucra pentru ameliorarea muzicii religioase, contribuind tot deodată şi la dezvoltarea muzicii naţionale profane.

În linia a dóua apelăm la diferitele asociaţiuni, societăţi şi fundaţiuni, înfiinţate pentru înaintarea culturii poporului, şi le rugăm, să destineze şi ele măcar câte un singur stipendiú în favórea muzicii. Necesitatea de ómeni speciali în muzică e destul de simţită şi afară din seminare. Avem bună-óră, câte-va gimnasie, dar nici acelea nu sunt provêdute tôte cu profesori de muzică. Óre din astfel de profesori n'ar putea să éşă cu timpul bunî componiştii, decă

ei vor fi avut fericirea d'a-și face studiile pe la cele mai de frunte conservatoare?

În fine, ar fi de dorit, ca pretutindenii să se introducă instrucțiunea musicală prin școlile și să se formeze în toate părțile choruri și societăți filarmonice, cu scop de-a răspândi printre popor gustul pentru muzică. Arta musicală contribuie foarte mult la înobilarea inimii și stă prin urmare în raporturi strânse și intime cu educațiunea atât a indivizilor, cât și a națiunilor întregi.

Italianii au muzică dezvoltată, fiind că dintre toate națiunile ei sunt mai dotați cu facultăți musicale. Chiar și la poporul de rând află un interes pentru muzică și o predilecțiune, care te pun în uimire. Dovadă despre aceasta sunt cântecele armonioase ale gondolierilor. În cetățile din Italia, în Florența, Roma, Bologna, peste tot în cetățile mai mici, choristii teatrelor sunt în mare parte lucrători, cari după ce și-au terminat munca de peste zi, se duc, de cântă pe scenă cu voce sonoră, cu pronunțări deschise, cu intonațiune justă, cu simțământ și cu accentul convenit. Pe la mijlocul lui Decemvrie, când începe în teatru sezonul de iarnă, nu vei vedea țeran cu stare, care să nu facă drum de câte-va mile până la orașul din vecinătate, spre a auzi vre-o operă nouă. Între astfel de împrejurări nu e nici decum de mirat, decât la Italiani muzica a ajuns la un grad de dezvoltare atât de înalt.

Poporul german nu e dotat cu facultăți musicale, ca cel italian. Asupra Germanului n'a influențat cerul de mîndădi, căruia se atribuie superioritatea Italianului; Germanul,

din contră, a trăit într-o climă cu mult mai aspră, decât alte popoare. Cu toate acestea muzica germană a ajuns la un grad de dezvoltare atât de înalt, încât a întrecut pe cea italiană, ba putem zice, că Germanii au devenit chiar maeștri Italianilor în arta musicală, mai ales în compozițiune.

Acest fenomen e ușor de explicat. Succesele Italianilor trebuie privite ca un rezultat al înaltelor facultăți, cu care i-a înzestrat natura. Succesele Germanilor sunt fructul educațiunii și al studiului. Reformatorul Luther iubia cu patimă muzica. El cunoștea cu temei această artă și când a reorganizat instrucțiunea în școlile germane din statele reformate, a introdus studiul muzicii vocale ca obiect de învățământ prin toate institutele. Muzica vocală se învață de 800 de ani în școlile luterane prin toate orașele și prin toate satele. Eță pentru ce mai fiă-care German din ținuturile nordice este musicant. Apoi dintre atâți musicanți nu era nici decum prea cu anevoiă să eșă nisce compoziști ca Bach, Beethoven ect.

Să imităm și noi pe Germani; să introducem prin școlile muzica și să înființăm pretutindenii societăți filarmonice. Făcând așa vom observa în scurt timp, că se produce și la noi o mișcare generală în favoarea muzicii. Poporul român, din a cărui inimă au eșit dulcele melodii ale doinelor și horelor, e foarte dotat pentru muzică; decât pe lângă dispozițiunile firești vom mai adauge și instrucțiunea, apoi putem fi siguri, că vom obține mari rezultate. În curând vom avea mulțămirea, de-a ne pune și pe terenul musical alături cu alte națiuni culte.

G. Baiulescu.

Descânțece din Bucovina.

I. De babei.

Ești,
Periți!
Babei '1) mîncăcioase,
Babei puturose.
Babei cu arsură
Și cu bețură
Și cu pocitură.
Babei cu-ostenelă
Și cu gâlbeneală,
Cu mîncare multă
Și cu trudă multă.
Babei cu ne-odihnă.
Babei cu mult plîns
Și cu foc nestins.
Ești,
Periți:
Din vîrfurile capului,
Din creierii capului,
Din crescutul capului.
Ești,
Periți!
Babei seci,
Babei cîpte,
Babei prin fîme,
Babei prin diochi.
Ești,
Periți:
Din inimă
De sub inimă,
Din plămîi
De sub plămîi,
Din mațe

De sub mațe.
Ești,
Periți!
Nu vî aședați,
Nu vî incuibați,
Nu vî incuibiți '2)
Nu vî lăcătuiți. '3)
Nu vî tocmiți,
Nu vî lășiți,
Nu mi-l săgetați,
Nu mi-l infocați,
Nu-l inbujorați. '4)
Ci voi vî suciți
Și vî potopiți
Ca spuma de mare
Ca rîua de sîre.
N. să sară
Să resară
Curat,
Luminat,
Cum Dumneșeu l'a lăsat,
Cum maică-sa l'a aflat.
Ești,
Periți!
Că de nu-ți eși,
Și nu veți peri,
Eu voi aduna
Și mi-oi lua
Noue moșnegi
Cu noue hârlețe
Și noue babe
Cu noue sape
Și pe toate vî taiu,
Vî hănesc '5)

Și vî pornesc.

Din coșul lui N. voi lua
Și pe toate voi mîna
La țiganul cu gigele,
La lingurariul cu lingurile,
La strugariul cu fusele.
Acolo că voi mîna

Și-acolo voi îngropa.

N. să remăe curat
Lămurat '6)
Cum Dumneșeu l'a dat,
Cum maică-sa l'a făcut
Din sînin.
Amin.

N o t e.

Descântătorea, care voește a vindeca pe copiii, ce bolesc de babei, iea noue linguri de lemn, un fus, un cuțit, un ac, un meleșeu de mestecat mămăliga, o crenguță de mătură de cetină de brad seș și o crenguță de mătură de grădină, și pe toate acestea le lăgă cu o ață, ca să se potă ținea la un loc. După această iea o ulcică mică, pune într'ensă apă curată și puțin păsat (malaiū-măruntel, lat. Panicum miliaceum), adică cât pôte lua între trei degete, și o pune apoi cu apa și cu păsatul la foc să fêrbă. Însê ulcica aceea trebuie să fiă nouă și cumpêrată cu câți cruceri a cerut olariul pe dînsa, fără a se târgui când o cumpêră, că-cî târguindu-se, se crede, că nu e de léc. După ce pune ulcica la foc iea descântătorea și tîrnă cu vîrfurile cuțitului cenușă într'ensă și așa o lașă apoi să fêrbă până ce începe a clocoti apa. Începînd a clocoti apă, făcîndu-se dintr'ensă, din păsat și cenușă, un fel de leșiă, iea leșiă aceea și o tîrnă din ulcică într'o strachină. După ce face și această, pune copilul bolnav, cu fața în sus într'o covată, seș îl dă altei femeii să-l țină în brațe, ér' ea, adică descântătorea, pune strachina cu leșiă cea fêrbînt

pe pântecele copilului, care e'mbrăcat numai într'o cămeșnică. Iea apoi legătura cu lingurile și celelalte obiecte și lovind cu dâsele în marginea strachinei de pe pântecele copilului și învârtind strachina, ca să nu se frigă copilul la pântece, începe a descânta, pronunțând încet cuvintele mai sus citate.

După ce descântă, strachina cu leșă, învârtindu-o pe pântecele copilului bolnav și lovindu-o în margini cu obiectele mai sus înșirate, o pune de-o parte. Iea apoi lingurile și cu vârful fiă-căreia dintr'ensele întinge de trei ori în leșia descântată și picură în altă lingură mai mare tot de-atâtea ori. După acesta întinge cu melestul de trei ori și picură erași de trei ori în lingura de mai nainte. Apoi legă fusul, acul și crenguța cea de mătură la un loc și și cu acestea întinge de nouă ori în strachina cu leșă și tot de-atâtea ori picură în lingura de mai nainte. Pe urmă întinge cu cuțitul de trei ori și erași picură de trei ori tot în acea lingură.

După ce părăndeză toate obiectele, dă de trei ori după olaltă leșia seú picurii din lingura cea mare copilului bolnav de bătut, mai ales pe inima gólă, adică pe nemâncate.

În chipul acesta se repeșese descântecul de babilii câte de nouă ori după olaltă în nouă zile de sec, și crede descântătórea, că făcând toate acestea, trebuie să-î trecă copilului bolnav, trebuie să se vindece.

Până aice de la zamfira Tuniac, Româncă și descântătóre din Crasna.

Rucsanda Ienachevičiu, Româncă și descântătóre din Siretiú, care încă mi-a dictat acest descântec, pune o ulciă cu apă la foc, tórnă într'ensa ca o mână de păsat și nouă petricele de prund și când începe a clocoti ulciă o restórnă cu apă, cu păsat și cu petricele cu tot într'un căuș seú într'o scăfiță. După ce a făcut acesta, pune căușul (seú scăfița) cu cele resturnate într'ensul pe pântecele copilului bolnav și luând șapte linguri, un cuțit și-un fus, începe a descânta cu acestea făcând cruce cu dâsele pe fundul ulcei și repeșind descântecul de mai sus, cu puține abateri, de trei ori după olaltă.

După acesta întinge și ea cu fiă-care lingură, cu fusul și cu cuțitul câte odată în apa din căuș și picură într'o lingură tot de-atâtea ori. Apoi, dând aceste nouă picături copilului bolnav de bătut, pune era ulciă cu apă, păsatul și petricelele la foc să fərbă.

În acest chip descântă ea în trei zile de sec câte de nouă ori pe zi, și anume: a) de trei ori des dimineță până a nu resări sórele, b) de trei ori până nu e încă cruce amiađi și c) de trei ori până ce nu apucă a apune sórele.

Pe lângă descântecul acesta, cum s'a descris până aice, mai întrebuintéază Româncele încă și alte mijlóce spre vindecarea babililor. Pun adică o cuantitate óre-care de păsat, lingurile și toate celelalte obiecte amintite mai sus într'o ólá cu apă la foc, lasă să fərbă toate la un loc, ér' după ce ferb, scot lingurile, fusul, cuțitul, acul, melestul și crenguța cea de mătură, și cu remășița scaldă copilul. Seú pun într'o ólá cu apă tãmăiță și bubovnic, acoper bine óla, o pun la foc și așa o lasă apoi să mocréscă vr'o câte-va óre. După ce a mocrnit de ajuns tórnă apa cu tãmăiță și cu bubovnic cu tot într'o covăciă seú în alt vas și scaldă copilul bolnav.

1) Babilile sunt un fel de morb, pe care 'l capătă numai copiii, cărora nu le-aú crescut încă toți dinții Copiúi

ce pătinesc de acest morb, spun Româncele, că li se înflă pântecele, capătă dureri crâncene de stomach și pântecare mare, din care causă apoi îngâlbinesc și slăbesc așa de tare, că mulți și mor, decă nu sunt îngrijiiți și vindecați de grabă.

2) Nu vė încuibiiți, adică: nu vė încuibatiți.

3) Nu vė lăcătuiți, adică: nu vė faceți locaș în copil, nu vė închideți, nu vė sălășluiți într'ensul. Verbul acesta îl întempinăm mai adeseori la Români din Bucovina.

4) Nu-l înbujorați, adică: nu-l înferbâtați până ce s'a face roșu ca bujorul.

5) Verbul „a hăcui“ vine de la germ. „hacken“ și însemnéază: a dumica, a tăia mărunțel, a bucățeli.

6) Lămurat, provincialism în loc de „lămurit“, chiar, curat.

II. De albață.

Sinicatu - s'aú,
Mâncatu - s'aú,
Nóue fete curate,
Luminate
Din nóue sate
Curate
Luminate,
Cu mânecele sufficate,¹⁾
Cu rochiile infulicate,²⁾
Cu nóue hârlețe,
Cu nóue sape,
Cu nóue lopeși,
Cu nóue coveși,
Cu nóue furci,
Cu nóue măturí,
Cu nóue seceri,
Cu nóue greble
Cu nóue párale.
Aú gândit,
Aú socotit,
Că nime nu le-aude
Și nime nu le vede.³⁾
Da le-a auđit
Și mi le-a vėđut
Maica Domnului
Din pórtă ceriului.
Și cum le-a-auđit,
Cum mi le-a vėđut
Pe scară de-argint
S'a scoborit
Și 'n scaun de aur a șeđut
Și mândru le-a 'ntrebat
Și-așa le-a cuvėntat:
»Unde vė duceți,
În cotro mergeți?
Voí nóue fete curate
Luminate
Din nóue sate
Curate
Luminate,
Cu mânecele sufficate
Cu rochiile infulicate?
Cu nóue hârlețe,
Cu nóue sape,
Cu nóue lopeși,
Cu nóue coveși,
Cu nóue furci,
Cu nóue măturí,
Cu nóue seceri,
Cu nóue greble
Cu nóue párale?»
— »Că noi ne ducem,

Și noi că mergem,
La fântána lui Jordan
Cu hârlețe s'o săpăm,
Cu sapele s'o rădem,
Cu seceri s'o ștercăm,
Cu párale s'o tăiem,
Cu greblele s'o greblăm,
Cu măturí s'o măturăm,
Cu furcile s'o scobim,
Cu lopeși să o rânim,
În coveși să o punem
Cu mânece s'o ștergem,
S'o curățim,
S'o sfințim!« —
»Voí nóue fete curate,
Luminate,
Din nóue sate
Curate
Luminate
Cu mânecele sufficate
Cu rochiile infulicate!
Nu vė duceți,
Să nu mergeți
La fântána lui Jordan,
Că fântána lui Jordan
E de Dumneđeu lăsată
Curățită și curată,
De el binecuvėntată.
Da voi să mergeți
Și să vė duceți
Cu cuvėntul meú
Cu léc de la Dumneđeu
L'a lui N. albață,
Și la a lui cėța,
Cu hârlețele-o săpași,
Cu greblele mi-o greblași,
Cu furcile mi-o scobiși,
Cu lopeșile-o râníși,
Cu páralele-o tăieși,
În coveși să mi-o puneți,
Cu mânecele-o ștergeți,
Cu secerile-o ștercați
Cu măturile-o măturați
Cu lopeșile-o-aruncați
Peste Marea-Nėgr'o dași
Acolo să péră,
Acolo să respéră,
Acolo să se prăpădėscă,
Acolo să se potopėscă
Ca róua de sóre.
Ca spuma de marc
N. să sară
Să resară

Să nu-î remăe albață,
Nici ceta
Cât un fir de mac
În patru despicat
În vânt aruncat.

Ochiul lui N. să remăe
Curat,
Luminat,
Cum e de Dumneșeu dat
Și de maică-sa aflat.

N o t e.

Descântecul acesta mi l'a dictat o Româncă din Dorna și Rucsanda Jenacheviciu din Sireti.

Dornenca mi-a spus, că ea, când descântă, iea o pană de păun și o pânzătură de in și învârtind cu acestea împrejurul ochiului cu albață, într'o depărtare de câte-va degete, pronunță încet versurile de mai sus.

Atâta de la Româncă din Dorna.

Rucsanda Jenacheviciu descântă cu o mătură de măturat casa, cu care âmbă pe lângă ochiul cu albață în tot timpul, cât descântă, și după fiă-care descântare se recită a versurilor de mai sus, șterge albața cu mâneca cămeșii.

Tot Rucsanda Jenacheviciu mi-a spus, că ea descântă de albață în trei Luni după olaltă câte de trei ori pe zi, și la fiă-care descântare repeșese versurile citate de trei ori.

1) A suflica, însemneză a îndoi, a strînge mânecele la cămeșii se și la alte vesminte, ca să fiă mânele mai libere și mai îndemânatică la lucru. Unii Români din Bucovina ție „a sufleca.”

2) Sub „înfulica” se înțelege aice a rădica, a strînge rochiile ca să nu se tăvălescă, să nu se întine. Însă în decomun Români din Bucovina înțeleg sub „a înfulica” a rădica ceva foarte greu în spate, cât întrece puterea omului, apoi și a înbuca, a înghiți mult de-odată. În înțelesul din urmă se aplică mai cu samă celor nesățioși se hămisiți.

3) La R. Jenacheviciu în loc de versurile următoare provin acestea:

Dar' când au fost la mijloc de cale
De cărare
Le-a ntălnit Maica Domnului
Și le-a întreat:
»Unde vă duceți? ect.

Er fetele respund:

»La ne ducem și noi în lumea cea mare! ect.

Maica Domnului le ție:

»Nu ve duceți în lumea cea mare,
»Duceți - ve la N.
»La albața lui», ...

S. Fl. Marian.

V a r i e t a ț i.

Petroleum în America. Dela 1860 până astăzi s'au deschis în America, anume în Pennsilvania și Virginia apusenă 20,000 de fântâni de pcură, din care se scote petroleum. Instalarea acestor 20,000 de fântâni și provăderea lor cu cele necesare a costat 200 milioane de dolari se un miliard de franci adecă câte 50,000 franci de fiă-care fântână. Din tôte aceste fântâni s'au scos până acum 100 milioane de butoie de petroleum, al căror preț înainte de-a se transporta se urcă la cifra de 1 miliard și 500 milioane de franci, era în portul de imbarcare prețul lor se urcă la 2 miliarde. S'ar veni deci pe fiă-care butoiu câte 15 franci se 3 dolari. Butoiul conține 160 litri. În timpul de față exploatațiunea anuală trece preste 10 milioane de butoie. Aceste informațiuni ni le dă un corespondent al ăiarului »Siècle.»

Statistică. Cărțile apărute în Anglia în anul trecut, după „Publishers-Circular,” ajung la cifra de 6000, computându-se edițiunile nouă, precum și opurile importate. Dintre acestea 693 tratau despre teologiă, 470 despre filologiă; 419 erau scrieri pentru tinerime, 857 romane și romane, 164 opuri juridice, 377 se ocupa cu economia națională și cu comerțul, 252 cu artele și cu științele, 270 erau scrieri din călătorii, 407 cuprindeau istoria și biografi, 322 se referiau la poezie, la dramă și muzică, 293 erau anale, 181 priviau medicina și chirurgia, 1076 tratau științele frumoșe ect, era 166 de cuprins divers.

— *Un om, care nu mănâncă cu gura.* Un june garçon (chelner) parisian înghișe într'o ăi din nebăgare de samă nisce potașă în soluțiune concentrată. Era ca și cum ar fi beut nisce plumb topit. Nenorocitul își arse înghișitorea, care strîngându-se în cele din urmă se închise cu totul. Bietul om nu mai putea înghiși nici măcar beuturi. Tôte încercările de-a restabili comunicațiunea între gură și stomac remaseră deșerte. În decurs de mai multe săptămâni bolnavul a fost nutrit cu ajutorul unor băi, în care se băgau tot felul de substanțe nutritive și în care densus era scăldat în fiă-care ăi. Dar acest trist mijloc n'avea să-i mai conserve viața pe timp mai îndelungat. Atunci doctorul Vernueil se decise a face o încercare din cele mai cutezate. El făcu bolnavului o gaură în stomac. În această gaură s'a introdus cu multă dibăciă un tub de cauciuc; tubul se termină printr'un aparat, cu ajutorul căruia se pot introduce în stomac substanțele alimentare. Când sosese ora mănăreii, omul nostru scote dintr'un coșuleț o buteliă; această buteliă conține o supă grăă, preparată cu tot ceea ce constituie mănărea unui om sănătos. Supa se bagă în tubul de cauciuc și din tub se împinge apoi în stomac. Omul nostru mănăncă și bea până se satură. El e sănătos ca și înainte de crisă.

— *Poporațiunea pământului întreg* e cam de 1,24 miliarde locuitori. Europa are 309.178,300 locuitori pe o arie de 9.902,149 kilometri pătrați; Asia pe o arie de 44.782,900 kilometri pătrați are 824.548.500 locuitori; locuitorii Africeii pe 29.932,948 kilometri pătrați ajung la cifra de 199.921,600; Australia și Polinesia represintă o arie de 8.865,684 kilometri pătrați cu 4.748,600 locuitori; în America pe o întindere de 4.748,600 kilometri pătrați trăesc 85.519,800 de omeni.

— *Producțiunea literară în Germania.* Dela anul 1852 până la 1876 au apărut în Germania 249,152 opuri și charte; în calcul mijlociu s'ar veni deci pe an câte 9966 opuri. Înainte de răboiul franco-german numărul producțiunilor literare era de 11,000 pe an; nemijlocit după răboiul această cifră a scădut la 10,000, dară la 1872 ea reapăru. D'atunci încôce activitatea literară merge crescând. Producțiunea pe terenul teologic s'a mai împușinat în cesti cinci ani din urmă, din contră, literatura pedagogică a luat un avânt puternic. Pe terenul jurisprudenței, al statisticeii și al politiceii încă s'au realizat progrese însemnate; medicina, filosofia, istoria, geografia, matematica, știința comercială, arhitectura, economia domestică și agronomia sunt în regres față de anii trecuți; acest regres e de 224 de opuri; pe de altă parte însă sporiul pe cele-lalte terene e de 1064 opuri, astfel, că plusul absolut al anului 1876 față de anul 1873 e de 840 opuri. —

Avis pentru public.

Aducem prin această la cunoștința onor. public, că primul volum lunar din „Albina Carpaților” a apărut deja în mărime de 6 côle și cuprindând 4 numerii. El se pôte procura prin librării se de-a dreptul dela editor cu prețul arătat în fruntea foii. Volumul lunar e provădut cu o învilitorie, care preservă conținutul de multe neajunsuri, ce se pot întempla cu espedarea singuraticilor numerii. Preste această volumul mai oferă și acel avantajii, că cele mai multe materii se găsesc tratate în complet și fără continuare.

Facem asemenea cunoscut, că la editura „Albinei Carpaților” se primesc anunțuri și inserțiuni cu prețul de câte 6 cruceii se 15 bani pe liniă petit se pentru spațiul ei, escluse competența timbrului de 30 cr. pentru fiă-care inserțiune. Spre a nu restrînge întru nimic spațiul foii, anunțurile și inserțiunile se vor publica se în suplimente deosebite, se pe învilitoria volumelor lunare.